

CZU 343.14

DOI 10.5281/zenodo.3871533

ÎMPĂCAREA PĂRȚILOR – TEMEI DE ÎNCETARE A PROCESULUI PENAL

Olesea CREȚU,

lector universitar, Catedra „Procedură
penală și criminalistică”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, doctorand

RECONCILIATION-GROUNDS FOR THE TERMINATION OF THE CRIMINAL PROCEEDINGS

Olesea CREȚU,

university lecturer, Department of “Criminal
proceedings and forensic”,
Academy “Stefan cel Mare” of MIA, PhD student

Împăcarea părților constituie un act bilateral, implicând, în mod necesar, acordul de voință al persoanei vătămate și al inculpatului. În această privință, este de observat că împăcarea are un caracter personal și trebuie să fie definitivă, fiind necesar să conțină, în mod clar, acordul de voință al persoanelor care au hotărât să se împace.

Medierea este o modalitate de soluționare alternativă a litigiilor pe cale amiabilă, în cadrul unui proces structurat, flexibil și confidențial, cu asistența unui sau mai multor mediatori [3].

Acordurile de mediere complete în cauzele penale sunt acordurile care formalizează înțelegeri, atât în latura penală, cât și în latura civilă a cauzelor.

Efectele contractului de mediere, din punct de vedere procesual penal, sunt condiționate de încadrarea faptei în categoria infracțiunilor pentru care legea prevede posibilitatea ca, prin retragerea plângerii prealabile sau prin împăcarea părților, să se înlăture răspunderea penală) și de respectarea condițiilor impuse de lege privitor la acordul de mediere [5].

Acordul existent va conduce la încetarea acțiunii penale și înlăturarea răspunderii penale, pentru infracțiunea privitoare la cauza pentru care s-a făcut medierea

Cuvinte-cheie: plângere, împăcarea părților, mediere, contract de mediere, cauză penală, proces penal, încetarea procesului penal.

Reconciliation constitutes a bilateral act, involving necessarily the consent of the injured party and the culprit. In this regard, it is noted that the conciliation is personal and must be final.

Mediation is a way of amicable alternative dispute resolution in a structured, flexible and confidential process with the assistance of one or more mediators.

The complete mediation agreements in criminal cases shall document arrangements in both criminal and civil matters.

The effects of the mediation contract, from a criminal trial point of view, are conditioned by the classification of the deed in the category of felonies that can be mediated (it only applies to cases where criminal responsibility is negated by withdrawal of complaint or reconciliation) and the compliance with the conditions laid down by the law regarding the mediation agreements.

The current agreement will lead to the termination of the penal action and negation of criminal responsibility in the mediated case.

Keywords: complaint, reconciliation, mediation, mediation arrangement, criminal case, criminal trial, termination of the penal action.

Introducere. Conform art. 276, alin. (1) C.pr.pen., urmărirea penală se pornește numai în baza plângerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin. (1), 153, 155, 157, 161, 173, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 198 alin.(1), 200, 202, 203, 204 alin.(1), 246¹, 274 din Codul penal, precum și al furtului avutu-

Introduction. In accordance with article 276(1) of The Criminal Procedure Code, a criminal investigation shall be initiated based only on a victim's complaint in the case of crimes provided in arts. 152 par. (1), 153, 155, 157, 161,173, 177, 179 par. (1) and (2), 193, 194, 197 par. (1), 198 par. (1), 200, 202, 203, 204 par. (1), 246¹ and 274 of the

lui proprietarului săvârșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.

Alături de normele de procedură penală împăcarea părților este reglementată și de Codul penal, în art. 109 „Împăcarea”.

Pornirea (începerea) urmăririi penale constituie un fapt juridic important ce marchează declanșarea unui proces penal și care presupune că organele competente de stat au cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni și se întreprind toate acțiunile prevăzute de lege în scopul constatării acestei fapte prejudiciabile.

Începerea urmăririi penale este unul din temeiurile juridice care justifică efectuarea acțiunilor procesuale penale și aplicarea măsurilor procesuale ce limitează drepturile și libertățile persoanei.

Pentru a începe urmărirea penală trebuie întrunite anumite condiții prevăzute la art. 274 din C.pr.pen.:

– sesizarea trebuie să cuprindă în conținutul său date din care să rezulte o bănuială rezonabilă cu privire la existența elementelor infracțiunii, nefiind necesară existența tuturor elementelor, ci numai a obiectului și a laturii obiective. Astfel, urmărirea penală începe în privința faptei săvârșite (*in rem*) [4, p. 225], nefiind necesară cunoașterea persoanei făptuitorului. Dacă făptuitorul și identitatea acestuia se cunosc cu precizie, odată cu fapta, urmărirea penală începe și în privința unei persoane concrete (*in personam*), de exemplu, în cazul infracțiunilor contra justiției prevăzute de art. 306-317, 319-321 din C.pen., în cazul infracțiunilor săvârșite de persoane cu funcții de răspundere prevăzute de art. 324-331 din C.pen., precum și în cazul prinderii făptuitorului în flagrant delict pentru oricare infracțiune;

Criminal Code, and if the theft of the owner's property is committed by a juvenile, spouse, relatives, to the detriment of a tutor or by a person living with or hosted by the victim. If the injured party reconcile with the suspect/accused/defendant in cases specified in this paragraph, the criminal investigation shall terminate. The procedure in such proceedings is general.

In line with the rules of the criminal procedure, the reconciliation of the parties is also lamented by the Criminal Code in art.109 “Reconciliation”.

The beginning of the criminal investigation is an important legal act that triggers the criminal proceedings and that implies that the competent authorities are aware of the commission of a crime and all actions provided by the law shall be taken in order to establish that injurious deed.

The start of the criminal investigation is one of the legal basis that justify the conducting of criminal procedural actions and the application of procedural measures that limit a person's rights and liberties.

In accordance with art.274 of The Criminal Procedure Code, to begin a criminal investigation, a few conditions must be fulfilled:

– in order to initiate the criminal investigation provided that a reasonable suspicion that a crime has been committed and absence of circumstances excluding the criminal investigation result from the notification or from the establishing acts. The person who made the notification or the respective body shall be informed thereof. If the culprit and his identity are known, with the deed, the prosecution also starts with a specific person, for example in the case of criminal offences against justice referred to in the art. 306-317,309-321 of the Criminal Code, offences committed by officials specified in the art. 324-331 of the Criminal Code, as well as if the person is caught in *flagrante delicto* for every crime.

– there aren't any circumstances that could exclude the criminal investigation, referred to in the art.275 of the Criminal Proce-

– să nu existe vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, prevăzute la art. 275 din C.pr.pen. (nu există faptul infracțiunii; fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune; fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu excepția cazurilor când infracțiunea a fost săvârșită de o persoană juridică; a intervenit termenul de prescripție sau amnistia; a intervenit decesul făptuitorului, cu excepția cazurilor de reabilitare; lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276, numai în baza plângerii acesteia; în privința persoanei există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri; în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații; există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea, sau, după caz, exclud urmărirea penală). Dacă din cuprinsul actului de sesizare rezultă vreunul din cazurile care împiedică pornirea urmăririi penale, organul de urmărire penală înaintează procurorului actele întocmite cu propunerea de a nu porni urmărirea penală. Dacă procurorul consideră că nu sunt circumstanțe care împiedică urmărirea penală, el restituie actele, cu ordonanța sa, organului menționat pentru începerea urmăririi penale alin. (4) al art. 274 din CPP.

Lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276 din C.pr.pen., numai în baza plângerii acesteia.

Este un temei de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale, dacă acest fapt se constată după începerea urmăririi penale.

În cazul în care după începerea urmăririi penale privind o infracțiune ce nu este văzută la alin. (1) al art. 276 din C.pr.pen., se recalifică fapta în una din infracțiunile indicate la art. 276 din C.pr.pen. și victima nu solicită în scris tragerea la răspundere penală a făptuitorului, se dispune încetarea urmări-

ture Code (there is no criminal event; the act is not defined in criminal law as a crime; the act does not contain the elements of a crime except for cases when the crime was committed by a legal entity; the limitation period has expired or amnesty has been granted; the perpetrator has deceased except in cases of rehabilitating a reputation; there is no complaint by a victim in a criminal investigation that starts as per art. 276, only based on such a complaint; with regard to a person, there is a final court judgment on the same charge or stating the impossibility of conducting a criminal investigation on the same grounds; with regard to a person there is an outstanding judgment on the non-initiation of a criminal investigation or on the termination of a criminal investigation on the same charge; there are other circumstances provided by law that call for the elimination or, as the case may be, eliminate a criminal investigation). If a factor preventing the initiation of a criminal investigation result from the contents of the notification, the criminal investigative body shall send to the prosecutor the prepared documents along with the proposal not to initiate the criminal investigation. If the prosecutor establish that there are no circumstances preventing the initiation of the investigation, he/she shall return the documents with his/her order to the aforementioned body to initiate the criminal investigation as per art.274(4) of the CPC.

The complaint of the victim is missing when the criminal investigation begins, as per art.276 of the CPC, only based on the complaint.

This is a basis not to prosecute or end a criminal investigation, if this fact has been established after the beginning of the investigation.

If, after the criminal prosecution of an offense not referred to in paragraph 1 of Article 276 of the CPC is started, the offense shall be requalified in one of the offenses indicated in Article 276 of the CPC. And the victim shall not require the offender to be held liable in writing the criminal prosecution shall be terminated.

rii penale.

La situația „lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe conform art. 276 din C.pr.pen.” se referă și cazurile de retragere a plângerii de către victimă și de împăcare a victimei cu făptuitorul.

În acest sens, plângerea nu reprezintă numai o modalitate de sesizare a organului judiciar, ci și o condiție indispensabilă pentru punerea în mișcare a acțiunii penale.

Plângerea prealabilă cuprinde o **dublă manifestare de voință** a persoanei vătămate. În primul rând, constituie o înformare a organelor judiciare cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în al doilea rând, plângerea prealabilă dă expresie voinței persoanei vătămate ca acea infracțiune să fie urmărită sau judecată, ridicând astfel impedimentul ce s-ar opune activității procesual penale.

La depunerea plângerii prealabile în cazurile prevăzute de alin. (1) al art. 276 din C.pr.pen., ofițerul de urmărire penală explică victimei dreptul de a retrage plângerea și dreptul să se împăce cu făptuitorul.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 109 C.pen. împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

Plângerea prealabilă produce efecte *in rem*, și nu *in personam*. Astfel, potrivit alin. (3) al art. 276 din C.pr.pen., dacă la comiterea unei infracțiuni au participat mai mulți făptuitori, chiar dacă plângerea prealabilă a fost depusă numai în privința unuia din făptuitori, urmărirea penală se efectuează în pri-

The situation “the victim’s complaint is missing in cases where the prosecution starts pursuant to Article 276 of CPC” also refers to the cases of the victim’s withdrawal of the complaint and of reconciling the victim with the offender.

In this aspect, the complaint is not only a way of bringing the judicial body to a hearing, but also a prerequisite for bringing criminal action into motion.

The prior complaint shall include a **double manifestation** of the injured party’s will. **Firstly**, it is an information of the judicial bodies on the Commission of a criminal offense **and secondly**, the prior complaint gives expression to the wishes of the injured person that the criminal offense be pursued or tried, thus lifting the impediment which would be contrary to criminal proceedings.

Upon lodging the prior complaint in the cases provided for in paragraph 1 of Article 276 of the CPC, the criminal prosecution officer shall explain to the victim the right to withdraw the complaint and the right to join the offender.

Thus, in accordance with the provisions of Article 109 CC. Reconciliation is the act of removing criminal liability for a minor or less serious offense and, in the case of minors, also for a serious criminal offense, the offenses provided for in Chapters II to VI of The special Part, as well as in the cases provided for in the criminal proceedings.

Reconciliation is personal and has legal effect from the start of the criminal prosecution to the withdrawal of the trial chamber for deliberation.

For persons deprived of exercise capacity, reconciliation is done by their legal representatives. Those with limited exercise capacity can be reconciled with the agreement of the persons provided for by the law.

The prior complaint shall take effect *in rem* and not *in personam*. Thus, as referred to in art.276(3) of the CPC, if several perpetrators participated in the commission of a crime and the preliminary complaint was filed against only one of them, a criminal investigation shall be initiated against all the

vința tuturor făptuitorilor.

Din efectul *in rem* al plângerii prealabile se desprinde concluzia că în cazul existenței mai multor victime, retragerea plângerii sau împăcarea de către unele victime nu constituie temei de încetare a urmăririi penale, dacă cel puțin o victimă își menține plângerea sau nu acceptă împăcarea.

Prin urmare, depunerea plângerii prealabile a victimei are efect universal și necondiționat față de toți făptuitorii. În acest sens, retragerea plângerii față de un făptuitor produce același efect și față de ceilalți [6].

La împăcarea părților în procesul penal se poate aplica medierea conform alin. (7) al art. 276 din C.pr.pen.

Medierea reprezintă un proces prin care victimei și infractorului li se oferă posibilitatea, în cazul în care consimt liber, să participe activ la soluționarea problemelor apărute în urma infracțiunii prin intermediul unei terțe persoane imparțiale (mediator).

Medierea poate fi realizată prin următoarele modalități: a) medierea directă, când victima are întâlniri nemijlocite cu bănuitul (învinuitul, inculpatul) în prezența mediatorului, pentru soluționarea problemelor apărute în urma infracțiunii; și b) medierea indirectă, când victima nu dorește și, respectiv, nu are întâlniri nemijlocite cu învinuitul, mediatorul întâlnindu-se cu fiecare în parte și contribuind la soluționarea problemelor apărute în urma infracțiunii.

Principiile de bază ale medierii sunt:

- nimeni nu poate fi constrâns să participe la mediere; medierea este absolut benevolă;
- mediatorul este imparțial;
- mediatorul este obligat să păstreze confidențialitatea;
- părțile trebuie să accepte participarea unui mediator.

Rezultatul procedurii de mediere este acordul de împăcare prin care ambele părți acceptă condițiile împăcării și include angajamentele asumate de părți, modalitățile și termenul de realizare a acestora.

perpetrators.

The effect *in rem* of the prior complaint is that in the event of multiple victims, the withdrawal of the complaint or reconciliation by some victims does not constitute grounds for stopping the prosecution, if at least one victim maintains his complaint or does not accept reconciliation.

Therefore, the submission of the prior complaint of the victim has a universal and unconditional effect on all perpetrators. In this respect, the withdrawal of the complaint to a perpetrator produces the same effect vis-à-vis others [6].

At the reconciliation of the parties to the criminal proceedings, mediation may be applied in accordance with paragraph 7 of Article 276 of the CPC.

Mediation is a process whereby the victim and the offender are given the opportunity, if they freely consent, to participate actively in the resolution of problems arising from the crime through an impartial third party (mediator).

Mediation can be achieved through the following ways: a) direct mediation, when the victim has meetings directly with the suspect (the accused, the defendant) in the presence of the mediator to solve the problems arising from the crime; and b) indirect mediation, when the victim does not want and does not have meetings directly with the accused, the mediator meeting with each other and helping to resolve the problems arising from the crime.

The basic principles of mediation are:

- no one can be forced to participate in mediation; mediation is absolutely benevolent
- the mediator shall be impartial
- the mediator shall be bound to observe confidentiality;
- the parties must consider the participation of a mediator

The outcome of the mediation procedure is the agreement of arrangement by which both parties accept the conditions of the arrangement and include the commitments made by the parties, the modalities and time-limits for their implementation.

The victim, through this agreement, disregards any claims against the accused and

Victima, prin acest acord, se dezice de orice pretenții față de învinuit și „solicită exonerarea acestuia de răspundere penală”.

Învinuitul, prin acest acord, angajându-se și îndeplinind obligațiile asumate, asupra cărora s-a convenit, care pot fi atât recuperatorii (exprimate prin recuperarea prejudiciului material, înlocuirea obiectului, repararea acestuia sau compensarea prejudiciului în formă pecuniară), cât și de ordin moral. Acordul de împăcare nu poate să conțină angajamente ce contravin legislației, care să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei ori să se refere la alte împrejurări decât cele ce rezultă din cauza penală. Învinuitul nu poate fi impus să recunoască vinovăția la semnarea acordului de împăcare.

Acordul de împăcare este perfectat în formă scrisă de către mediator și semnat de către părți și de mediator, în cazul în care obligațiile asumate de învinuit au fost executate.

Semnătura mediatorului confirmă caracterul benevol și legalitatea acestui act.

Spre deosebire de mediere, evenimentul împăcării părților trebuie să aibă loc în fața organului de urmărire penală ori a instanței de judecată. Acesta poate avea loc prin depunerea unor cereri de către fiecare dintre părți, conform prevederilor art.344¹ alin.(1) C.pr.pen., ori prin declarații orale, consemnate într-un proces-verbal, întocmit de organul de urmărire penală, iar, după caz, în procesul-verbal al ședinței de judecată. În acest ultim caz, declarațiile cu privire la voința de a se împăca, este rezonabil să fie, separat, semnate de către părți [7].

În lipsa părții vătămate, reprezentantul poate înainta cerere de împăcare numai în cazul deținerii unei procuri privind imputarea acestuia de a efectua procedura împăcării, în caz contrar organul de urmărire penală sau instanța pot respinge solicitarea.

O altă situație sunt cazurile permise de legislație, privind examinarea procesului penal în lipsa părții vătămate, la cererea acesteia. Pornind de la ideea că împăcarea este

“calls for his release from criminal liability”.

The accused, through this agreement, committed to fulfilling their obligations, has been agreed, which can be both a debtor (expressed by recovering material injury, replacing the object, repairing it or compensating for damage in monetary form) and a moral hazard.

The agreement of reconciliation can't contain commitments contrary to legislation that cause physical suffering or detract from the dignity of the person or relate to circumstances other than those resulting from criminal proceedings. The accused cannot be required to recognize guilt when signing the settlement agreement.

The agreement on reconciliation shall be drawn up in written form by the mediator and signed by the parties and the mediator if the obligations assumed by the accused have been fulfilled.

The mediator's signature confirms the voluntary nature and legality of this act.

In contrast to mediation, the event of the parties' reconciliation must take place in the presence of the prosecution or the court. It may take place by the submission of requests by each of the parties as provided for in Article 344¹(1) CPC. Or by oral statements recorded in a record drawn up by the prosecution body and, where appropriate, in the minutes of the hearing.

In the latter case, the declarations of willingness to be reconciled, it is reasonable to be signed separately by the parties [7].

In the absence of the injured party, the representative may submit a request for reconciliation only in the case of possession of a power of attorney authorizing him to carry out the procedure of reconciliation, otherwise the prosecution body or the court may reject the request

Another situation is the cases allowed by legislation, concerning the examination of criminal proceedings in the absence of the injured party, at its request. Starting from the idea that reconciliation is “personal” the will of the injured party, about reconciliation, must be expressed by a certified notary (ap-

„personală” voința părții vătămate despre împăcare trebuie să fie exprimată printr-o declarație (cerere), autentificată notarial.

În condițiile art. 276 C.pr.pen. și art. 109 C.pen. ale acordului de împăcare sau ale acordului de mediere, organul de urmărire penală este obligat să înainteze procurorului cauza penală cu propunerea de a înceta urmărirea penală.

Încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspundere penală și de terminare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

Procurorul este persoana care, în limitele competenței sale, exercită sau, după caz, conduce în numele statului urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanță, exercită sau, după caz, conduce și alte atribuții prevăzute de codul de procedură penală.

Una din atribuțiile de bază ale procurorului este de a verifica legalitatea actelor întocmite în timpul desfășurării urmăririi penale. În acest context, procurorul de caz, primind cauza penală cu propunerea de încetare a procesului penal, este obligat să verifice minuțios temeiul acestei propuneri. Procurorul verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, o atenție sporită acordând-o cererii de împăcare, acordului de împăcare sau acordului de mediere, după caz, pronunțându-se asupra acestora.

Înainte de a dispune încetarea urmăririi penale, procurorul verifică dacă acordul de împăcare este personal și benevol.

Procurorul dispune încetarea procesului penal prin ordonanță.

Ordonanța de încetare a procesului penal, pe lângă elementele generale prevăzute la art. 255 C.pr.pen., trebuie să cuprindă datele privind persoana și fapta la care se referă încetarea urmăririi penale, temeiurile de fapt și de drept pe baza cărora se dispune încetarea urmăririi penale, precum și informația privind condițiile de intrare în vigoare și ordinea de contestare a ordonanței.

La încetarea urmăririi penale, procurorul, dacă este cazul, dispune și:

plication) declaration.

Under the terms of Article 276 CPC and Article 109 CC of the conciliation agreement or of the mediation agreement, the prosecution body is obliged to forward the criminal case to the prosecutor with the proposal to cease prosecution.

The cessation of criminal prosecution is the act of releasing the person from the criminal liability and finishing the procedural actions, if the law on the grounds of non-empowerment prevents it from continuing.

The prosecutor is the person who, within the limits of his competence, exercises or, where appropriate, leads the prosecution on behalf of the State, is the charge to the court, exercises or, as appropriate, conducts other functions provided for by the Code of Criminal procedure.

One of the basic tasks of the prosecutor is to check the legality of acts carried out during the prosecution. In this context, the case prosecutor, receiving the criminal case with the proposal to end the criminal proceedings, is obliged to thoroughly check the basis of this proposal. The prosecutor checks the file materials and the trial actions carried out, a special attention drawing on a request for reconciliation, a reconciliation agreement or a mediation agreement, as appropriate, by pronouncing on them.

Before ordering the prosecution to cease, the prosecutor checks whether the agreement of reconciliation is personal and voluntary.

The prosecutor shall order the termination of the criminal proceedings by order.

The order for the termination of the criminal proceedings, in addition to the general elements provided for in Article 255 of the CPC, must include the data on the person and the action to which the prosecution is to be terminated, the grounds of fact and law on the basis of which the prosecution is ordered to cease, as well as information on the conditions of entry into force and the order of appeal of the order.

Upon termination of the prosecution, the prosecutor, if applicable, shall also have:

1) revocarea măsurii preventive și a altor măsuri procesuale în modul prevăzute de lege;

2) restituirea cauțiunii în cazurile și în modul prevăzute de lege;

3) aplicarea măsurilor de siguranță;

4) încasarea cheltuielilor judiciare sau alte acțiuni prevăzute de lege.

Ordonanța de încetare a urmăririi penale poate fi contestată, de către părți, la procurorul ierarhic superior în termen de 15 zile de la emitere sau de la momentul când a luat cunoștință de conținutul acesteia. Procurorul, examinând plângerea, materialele cauzei și explicațiile procurorului, poate dispune respingerea sau admiterea plângerii cu reluarea urmăririi penale.

Concluzii. Urmărirea penală poate fi începută numai dacă există un temei legal și motive suficiente.

Începutul urmăririi penale este marcat prin intervenția unui act care determină declanșarea sa. Acest act dinamizator este sesizarea, care constituie primul moment în desfășurarea activității de urmărire [8, p. 19].

O formă specială de sesizare este plângerea prealabilă. Plângerea prealabilă este actul procesual prin care persoana vătămată printr-o infracțiune își manifestă voința de a fi tras la răspundere penală cel ce a săvârșit-o, act fără de care nu poate interveni răspunderea penală și, ca urmare, nu poate începe și nici continua procesul penal.

După o opinie unanim admisă astăzi în literatura de specialitate, plângerea prealabilă constituie o instituție a dreptului penal dar și a dreptului procesual penal, fiind reglementată, pe de o parte, de Codul penal și alte legi penale, iar pe de altă parte, de Codul de procedură penală.

Lipsa plângerii prealabile sau retragerea ei împiedică exercitarea acțiunii penale atât în timpul urmăririi penale, cât și în timpul judecății.

Totodată, la depunerea plângerii prealabile în cazurile prevăzute de alin. (1) al art.

1) revocation of the preventive and other procedural measures in the manner prescribed by law;

2) release of security in the cases and in the manner prescribed by law;

3) the application of safety measures;

4) the collection of legal costs or other legal actions.

The order for the termination of the prosecution may be challenged, by the parties, with the superior prosecutor within 15 days of the issue or of the time when he became aware of its content. The prosecutor examining the complaint, the materials of the case and the explanations of the prosecutor, may order the rejection or admission of the complaint with the resumption of criminal prosecution.

Conclusion. Prosecution can only be started if there is sufficient legal basis and reason.

The beginning of the criminal prosecution is marked by the intervention of an act triggering it. This act is the referral, which is the first moment in the pursuit of the follow-up activity [8, p. 19].

A special form of referral is the prior complaint. The prior complaint is the procedural act whereby the injured person in a criminal offense shows his willingness for the perpetrator to be held liable for criminal offenses, an act without which criminal liability cannot be involved, and therefore cannot begin or continue the criminal proceedings.

After a unanimous opinion today in the literature, the prior complaint is an institution of criminal law and also of criminal procedural law, on one hand, regulated by the Criminal Code and other criminal laws, and on the other hand by the Code of Criminal procedure.

The absence of a prior complaint or its withdrawal shall prevent the exercise of criminal proceedings both during the criminal proceedings and during the trial.

At the same time, when lodging the prior complaint in the cases provided for in paragraph 1 of Article 276 of the CPC, the crim-

276 din C.pr.pen., ofițerul de urmărire penală explică victimei dreptul de a retrage plângerea și dreptul de a se împăca cu făptuitorul.

Acordul de împăcare este un act procedural ce duce la încetarea procesului penal, fiind, totodată, un act ce se încheie personal și benevol. Având în vedere că există posibilitatea împăcării, trebuie să nu ezite să beneficieze de aceasta odată ce atât bănuitul, învinuitul, inculpatul, cât și partea vătămată sunt de acord.

inal prosecution officer shall explain to the victim the right to withdraw the complaint and the right to reconcile with the offender.

The agreement on reconciliation is a procedural act leading to the end of criminal proceedings, and is also the instrument that concludes personally and voluntarily. Given that there is a possibility of reconciliation, there should not be any hesitation to benefit from it once both the suspected, accused, defendant and injured party agree.

Referințe bibliografice:

1. Codul de procedură penală, Legea nr. 122-xv din 14 martie 2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 104-110/447 din 07.06.2003.
2. Codul penal, Legea nr. 985-xv din 18 aprilie 2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 128-129/1012 din 13.09.2002.
3. Legea nr.137 din 03.07.2015 cu privire la mediere // Monitorul Oficial al Republicii Moldov nr. 224-233 din 21.08.2015.
4. Уголовный процесс, Учебник для вузов под общей редакцией П. А. Лупинской, Москва, Юрист, 1995.
5. https://www.researchgate.net/publication/282818504_Acordul_de_mediere_in_cauzele_penale (accesat 27.09.2019).
6. În cazul când victima dorește să fie trași la răspundere penală numai unii făptuitori, ea urmează să folosească dreptul la împăcare. Astfel, împăcarea cu un bănuit (învinuit) nu se extinde și asupra celorlalți făptuitori, potrivit alin. (5) al art. 276 din CPP care prevede că împăcarea este personală. Comentariu la CPP al RM Ed. Cartier, Chișinău, 2005, p. 428.
7. Recomandarea CSJ, nr. 56 Cu privire la aplicarea art. 109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților (http://jurisprudenta.csj.md/search_rec_csj.php?id=85)
8. Dolea I., Roman D., Sedlețchi Iu., Vâzdoagă T., Rotaru V., Cerbu A., Ursu S., Drept procesual penal, partea specială, vol. II, Chișinău, 2006.

Despre autor:

Olesea CREȚU,
lector universitar,
Catedra „Procedură penală și criminalistică”
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
doctorand,
e-mail: cretu.olesea@list.ru
tel: 069878780

About author:

Olesea CREȚU,
university lecturer,
Department of “Criminal proceedings
and forensic”,
Academy “Stefan cel Mare” of MIA,
PhD student
e-mail: cretu.olesea@list.ru
tel: +37369878780